

Stockholms
stad

Årsrapport 2024

Överförmyndarnämnden

Rapport från
stadsrevisionen

Dnr: RVK 2025/45

Stadsrevisionen i Stockholms stad är kommunfullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs av stadens nämnder och bolag. I årsrapporter för nämnder och bolag sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar.

På stadens webbplats, start.stockholm/revision, finns revisionsrapporter publicerade. För att prenumerera på stadsrevisionens informationsbrev, uppge e-postadress till revision.rvk@stockholm.se.

Till

Överförmyndarnämnden

Årsrapport 2024

Revisorerna i revisorsgrupp 3 har avslutat revisionen för överförmyndarnämndens verksamhet under 2024.

Revisorerna bedömer att överförmyndarnämndens verksamhetsmässiga resultat delvis är förenligt med kommunfullmäktiges mål. Bland annat har nämndens handläggningstider ökat väsentligt inom flera olika processer.

Vi hänvisar i övrigt till bifogad rapport. Revisorerna har den 26 mars 2025 behandlat bifogad årsrapport och överlämnar den till överförmyndarnämnden för yttrande senast den 27 juni 2025. Av yttrandet bör det framgå vilka åtgärder som nämnden avser att vidta gällande revisionens rekommendationer.

På uppdrag av revisorerna i revisorsgrupp 3.

Stefan Kindborg
Ordförande

Tomasz Czarnik
Sekreterare

Sammanfattning

Kommunallagen anger att revisionen årligen ska pröva om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om nämndens interna styrning och kontroll varit tillräcklig. Revisionskontoret har även granskat om nämndernas räkenskaper är upprättade enligt stadens anvisningar. För de kriterier som ligger till grund för gjorda bedömningar, se bilaga 3.

Verksamhet och ekonomi

Utifrån genomförd granskning bedöms överförmyndarnämnden delvis ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Ett av tre inriktningsmål samt tre av tio verksamhetsmål som berör nämnden bedöms delvis uppfyllda. Övriga mål har uppfyllts. Vidare har nämndens handläggningstider ökat väsentligt inom flera olika processer, exempelvis gällande granskning av redovisningshandlingar, handläggning av arvsskiftet och fastighetsförsäljningar samt hantering av överklaganden.

Överförmyndarnämnden bedöms från ekonomisk synpunkt ha bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Nämndens ekonomiska utfall är i nivå med kommunfullmäktiges mål om budgetföljsamhet.

Intern kontroll

Den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen bedöms, utifrån genomförd granskning, vara i huvudsak tillräcklig.

Årets granskning visar bl.a. på att nämnden behöver säkerställa att det sker en granskning av redogörelser innan utbetalningar av arvoden sker.

Räkenskaper

Utifrån genomförd granskning bedöms räkenskaperna vara upprättade i enlighet med stadens anvisningar.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Revisionskontoret har följt upp hur nämnden har hanterat de rekommendationer som lämnats i tidigare granskningar. Nämnden har i huvudsak vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer. De mest väsentliga rekommendationerna som återstår att åtgärda avser följsamhet till dataskyddsförordningen. Dessa rekommendationer lämnades 2019.

Innehåll

1. Årets granskning	1
2. Verksamhet och ekonomi	2
2.1 Verksamhetsmässigt resultat.....	2
2.2 Ekonomiskt resultat.....	4
2.2.1 Driftverksamhet.....	4
3. Intern kontroll	5
3.1 Organisation och ansvarsfördelning	5
3.2 Riskanalys.....	5
3.3 Nämndens uppföljning under året.....	6
4. Räkenskaper.....	7
5. Uppföljning av tidigare års granskning	8
Bilaga 1 Årets granskning	9
Bilaga 2 Uppföljning av lämnade rekommendationer	15
Bilaga 3 Bedömningskriterier	18

1. Årets granskning

Revisorerna bedömer årligen om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om nämndens interna kontroll är tillräcklig. Dessutom görs en bedömning av om nämndens räkenskaper är upprättade i enlighet med stadens anvisningar.

Bedömningen baseras på en granskning av nämndens verksamhetsberättelse och på övriga granskningar som genomförts under året, se bilaga 1. Revisionen har även följt upp hur nämnden har hanterat de rekommendationer som lämnats i tidigare års granskningar, se bilaga 2.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Revisionen har utgått från revisionsplanen som fastställts av revisorsgrupp 1. I granskningen har revisorerna biträttats av stadens revisionskontor. Kriterier för bedömning redovisas i bilaga 3.

Revisorerna träffade våren 2024 nämndens presidium för genomgång av 2023 års granskning och avstämning inför 2024.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningsledningen.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas revisionskontorets grund för bedömning av om nämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

2.1 Verksamhetsmässigt resultat

Nämnden bedöms delvis ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundas bl.a. på att ett av tre inriktningsmål samt att tre av tio verksamhetsmål som berör nämnden bedöms delvis uppfyllda. Övriga mål har uppfyllts. Vidare har nämndens handläggningstider ökat inom flera olika processer jämfört med 2023. Exempelvis gällande granskning av redovisningshandlingar, handläggning av arvsskiftet och fastighetsförsäljningar samt hantering av överklaganden.

Inriktningsmålet ”Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden”, bedöms enligt nämnden som delvis uppfyllt p.g.a. att verksamhetsmålet ”Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor” bedöms som delvis uppnått. Nämnden redovisar att handläggningstiderna är långa i flera processer som rör barnärenden. Årsmålet för nämndindikatorn ”Alla anställda ska få utbildning i att granska redovisningshandlingar för barns tillgångar” uppnås inte (utfall 0 procent jämfört med årsmålet 100 procent). Utfallet för 2023 var 25 procent. Förvaltningen uppger att utbildningen är framflyttad till 2025 p.g.a. att andra uppgifter har prioriterats under 2024. Vidare anger förvaltningen att andra inplanerade aktiviteter inte heller har genomförts under 2024. Detta gäller genomlysning av samtliga processer för att identifiera när barn berörs samt implementering av checklista för att ge stöd till handläggare i att göra barnkonsekvensanalyser.

Avseende verksamhetsmålet ”Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb” redovisas att årsmålen för två indikatorer delvis uppnås. Årsmålet för indikatorn ”Aktivt MedskapandeIndex” (AMI) uppnås inte (utfall 73 jämfört med årsmål 83). För år 2023 var AMI 80. Vid jämförelse med andra förvaltningar och bolag i staden uppvisar förvaltningen det lägsta utfallet för AMI under 2024. Utifrån resultatet i medarbetarenkäten, har förvaltningen i oktober 2024 utarbetat en handlingsplan med ett antal åtgärder som ska vidtas. Handlingsplanen följs upp veckovis av ledningsgruppen. Exempelvis har förvaltningen arbetat med att förtydliga ansvarsfördelningen mellan enheterna och koncentrera förvaltningens resurser till handläggning av ärenden.

Det tredje verksamhetsmålet som bedöms delvis uppfyllt är ”Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser”. Årsmålen för två indikatorer uppfylls inte. Årsmålet för nämndindikatorn ”Andel Ja-arvoden som ska vara granskade eller påbörjade 1 september 2024” uppnås inte (utfall 50 procent jämfört med årsmålet på 95 procent). Utfallet på årsmålet för nämndindikatorn ”Andel Nej-arvoden som ska vara granskade eller påbörjade senast 1 december 2024” är 15 procent jämfört med årsmålet på 95 procent.

Av nämndens redovisning framgår att handläggningstiderna har ökat inom flera processer jämfört med 2023. Det gäller särskilt granskning av redovisningshandlingar, handläggning av arvsskiften och fastighetsförsäljningar samt hantering av överklaganden. Vidare har förvaltningens handläggning avseende granskning av förteckningar blivit längre jämfört med 2023. Det framgår också att ca 200 årsräkningar för 2023 inte inkom till förvaltningen. På grund av granskningsläget har viteshanteringen, till skillnad från 2023, inte prioriterats under 2024.

Nämnden anger i sin redovisning att flera faktorer har påverkat handläggningstiderna negativt. Det nya ärendehanteringssystemet som infördes i maj 2023 var inte anpassat fullt ut för förvaltningen, vilket innebar längre handläggningstider. Årsräkningar för redovisningsperioden 2022 hann t.ex. inte granskas klart. Nämnden började därför under 2024 med att granska klart dessa, vilket medförde att årsräkningar för redovisningsperioden 2023 påbörjades senare än normalt. Förvaltningen hade också färre anställda som granskade under 2024 än 2023 för att kunna uppnå nämndbudget, vilket medförde fler ärenden per handläggare och längre handläggningstider.

Nämndens rapportering har en tydlig analys av måluppfyllelse. Rapporteringen beskriver även vilka åtgärder som nämnden planerar att vidta för de mål som inte uppnåtts. Rapporteringen i verksamhetsberättelsen ger rimliga förutsättningar för att bedöma måluppfyllelse.

Revisionskontoret har under året översiktligt granskat samverkan mellan överförmyndarnämnden och arbetsmarknadsnämnden gällande ställföreträdaruppdrag. Granskningen visar att respektive nämnd bör besluta vad ansvaret för fullmäktiges uppdrag gällande stadens förvaltarenhet omfattar samt hur samverkan mellan nämnderna och uppföljning av enhetens utveckling ska bedrivas. Genomförd granskning redovisas mer ingående i bilaga 1.

2.2 Ekonomiskt resultat

Nämnden bedöms ha bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

2.2.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2024:

Driftverksamhet (mnkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Avvikelse 2024, %	Avvikelse 2023, %
Kostnader	95	102	-7	-7,4 %	-0,5 %
Intäkter	0	7	7	0 %	0 %
Verksamhetens nettokostnader	95	95	0	0 %	0,5 %

Nämndens ekonomiska utfall är i nivå med fullmäktiges budget. Revisionskontoret konstaterar att kommunfullmäktiges mål om budgetföljsamhet har uppnåtts.

Anledningen till att kostnaderna och intäkterna avviker från budget beror huvudsakligen på två projektbidrag från kommunstyrelsen som syftar till att ställföreträdare ska kunna lämna in redovisningshandlingar digitalt till förvaltningen.

Nämnden har beskrivit och analyserat avvikelserna mot budget på ett tillfredsställande sätt.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas revisionskontorets grund för bedömning av om nämnden har haft en tillräcklig intern kontroll.

Den samlade bedömningen är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten i huvudsak har varit tillräcklig. Genomförda granskningar redovisas mer ingående i bilaga 1.

3.1 Organisation och ansvarsfördelning

Nämnden har i huvudsak en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga samt oavsiktliga fel. Det finns riktlinjer och rutiner som ska bidra till att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs. Däremot framgår avvikelser i granskningen av arvodesutbetalningar till ställföreträdare. Nämnden behöver bl.a. införa tvåhandsprincipen inför utbetalning av arvode för att minska risk för oegentligheter, förtroendeskadligt beteende samt handhavandefel.

Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Granskningen av nämndens arbete avseende hot, hat och våld mot förtroendevalda visar dock att nämnden behöver följa upp arbetet med förtroendevaldas personsäkerhet i samband med att de utövar sitt kommunala uppdrag. Vidare finns i huvudsak systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner. Dock visar en granskning av löneprocessen att nämnden behöver säkerställa att slumpmässiga kontroller dokumenteras.

3.2 Riskanalys

Nämnden genomför årliga analyser som i huvudsak fångar upp väsentliga risker (t.ex. handläggningstider inom olika processer och hantering av ärenden med skyddade personuppgifter) och hur de ska hanteras för att verksamhetens mål ska uppnås.

Nämnden har i internkontrollplanen fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker. Flertalet kontroller syftar till att minska risken för långa handläggningstider samt säkerställa att handläggningen av ärendet drivs framåt. Kontroller enligt den interna kontrollplanen följs upp systematiskt och fortlöpande. Uppföljningen av internkontrollplanen redovisades till nämnden i februari 2025. Av nämndens redovisning framkommer att beslutade kontroller i allt väsentligt har genomförts. Vidare framgår resultaten av genomförda kontroller. Kontrollerna visar bl.a. att ärenden inte alltid fördelas ut på en handläggare inom de fyra dagar som beslutats.

3.3 Nämndens uppföljning under året

Nämndens rapportering ger i huvudsak en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi. Nämnden har i huvudsak rutiner för uppföljning av sin verksamhet samt det som uppdragits åt annan att utföra.

4. Räakenskaper

I detta avsnitt görs en bedömning av om nämndens räakenskaper är upprättade i enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning. Detta innebär att räakenskaperna bör vara upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt följa god redovisnings-sed.

Utifrån genomförd granskning bedöms räakenskaperna vara upprättade i enlighet med stadens anvisningar.

5. Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har resulterat i ett antal rekommendationer.

Uppföljning visar att nämnden i huvudsak har vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer. De mest väsentliga rekommendationerna som återstår att åtgärda avser följsamhet till dataskyddsförordningen. Dessa rekommendationer lämnades 2019. Rekommendationerna redovisas i bilaga 2.

Bilaga 1 Årets granskning

Utbetalning av arvoden till ställföreträdare

Revisionskontoret har granskat om överförmyndarnämnden säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande utbetalning av arvoden i enlighet med Föräldrabalk (1949:381). Revisionskontoret bedömer att överförmyndarnämndens interna kontroll bör utvecklas inom ett antal områden. Bland annat bör förvaltningen säkerställa att granskning av redogörelser genomförs innan utbetalning av arvoden sker i enlighet med föräldrabalken och förvaltningens rutin.

Överförmyndarnämndens kostnader för utbetalningar av arvoden var 28 mnkr för år 2023. Enligt föräldrabalken framgår att den som utses som ställföreträdare (god man, förvaltare, förordnad förmyndare eller tillfällig vårdnadshavare) har rätt till skäligt arvode för sitt uppdrag. Det är överförmyndaren som ensam beslutar om arvode till ställföreträdare. I förvaltningens dokument "Rutin för arvodering och överklagan av arvodesbeslut" framgår att i ställföreträdarens redogörelse för utfört uppdrag åt huvudmannen, ska ställföreträdaren ta ställning om denne vill få arvode eller ej. Beslut om arvode ska endast fattas om ställföreträdaren har ansökt om det i redogörelsen.

I föräldrabalken framkommer att överförmyndaren ska utöva tillsyn över ställföreträdarens verksamhet. Vidare att granskning ska ske av ställföreträdarens verksamhet med ledning av de förteckningar, årsräkningar, sluträkningar samt andra handlingar och uppgifter angående förvaltningen som har lämnats. I förvaltningens dokument "Rutin för granskning av årsräkning, sluträkning, redogörelse och årsuppgift", framgår att tillsynen sker genom granskning av ställföreträdarens redogörelse, årsräkning, sluträkning och årsuppgift.

Förvaltningens arvodesbeslut fattas efter handläggarnas granskningar av ställföreträdarens inkommande handlingar och uppgifter. Därefter sker arvodesutbetalning. I nämndens delegationsordning framgår att beslut om ställföreträdarnas arvoden fattas av handläggare oavsett storlek på arvodesbelopp. Förvaltningen anger att vid större arvodesbeslut så ska handläggaren stämma av med annan handläggare att beslutet är korrekt. Revisionskontoret noterar att ingen tvåhandsprincip tillämpas i samband med utbetalning av arvode. Med tvåhandsprincip menas att två attesterar varje transaktion (varav minst en attestant och en godkännare).

Förvaltningen genomför egenkontroller av att utbetalning av arvode skett till rätt ställföreträdare efter byte av ställföreträdare. Egenkontrollerna sker två gånger per år utifrån tre stickprov per kontrolltillfälle. Förvaltningen uppger att kontrollerna har genomförts men resultatet av dessa har dock inte dokumenterats. Detta innebär att resultatet inte går att verifiera.

Revisionskontoret har granskat tio arvodesutbetalningsärenden, där förvaltningen helt eller delvis har utbetalat arvoden till ställföreträdare. I samtliga ärenden framkommer att ställföreträdaren har inkommit med redogörelsen och att denne har begärt arvode i redogörelsen. Däremot har revisionskontoret i samtliga fall inte kunnat se att redogörelserna har granskats av förvaltningen. Förvaltningen anger i intervjuer att granskning av redogörelsen sker. För närvarande framgår det dock inte tydligt i ärendehanteringssystemet LEX att granskningar av redogörelser är genomförda, anser förvaltningen. Enligt förvaltningen kommer det att ske ett registreringsförttydligande i LEX om att handläggare har granskat redogörelser. I förvaltningens dokument "Rutin för arvodering och överklagan av arvodesbeslut" framgår att beslut om arvode fattas efter granskning av redogörelsen. Dessutom tydliggörs vikten av att förvaltningen ska granska redogörelser i förvaltningens dokument "Rutin för granskning av årsräkning, sluträkning, redogörelse och årsuppgift". Vidare har ställföreträdaren inkommit med årsräkningen, vilken i samtliga stickprov har granskats av förvaltningen. I samtliga fall framgår granskningsprotokoll och arvodesbeslut med uppgift om fastställt arvodesbelopp.

Nämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att granskning av redogörelser genomförs innan utbetalning av arvoden sker i enlighet med Föräldrabalk (1949:381) och förvaltningens rutin.
- Införa tvåhandsprincipen inför utbetalning av arvode för att minska risk för oegentligheter, förtroendeskadligt beteende samt handhavandefel.
- Dokumentera genomförda egenkontroller för ökad spårbarhet om vad som har kontrollerats samt resultat av kontrollerna.

Hot, hat och våld mot förtroendevalda

Revisionskontoret har granskat om överförmyndarnämnden har ett systematiskt arbete för att förebygga och omhänderta hot, hat och våld mot förtroendevalda i samband med att de utövar sitt kommunala uppdrag. Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt Skarpnäcks, Järva och Norra innerstadens stadsdelsnämnder har också ingått i granskningen. Nämnder och bolagsstyrelser har ett ansvar för förtroendevaldas säkerhet i samband med att de utövar sitt kommunala uppdrag i respektive nämnd och bolagsstyrelse. I övrigt, när de förtroendevalda inte utövar sitt kommunala uppdrag, ansvarar partierna för de förtroendevaldas säkerhet.

Revisionskontoret bedömer att överförmyndarnämnden i huvudsak har ett systematiskt arbete mot hot, hat och våld mot förtroendevalda i samband med att de utövar sitt kommunala uppdrag. Nämndens förtroendevalda uppges få återkommande utbildning i hantering av hot, hat och våld. Rutiner och arbetssätt finns nedtecknade, dock kan dessa formaliseras.

Förvaltningen uppger att förvaltningschefen är ansvarig för de förtroendevaldas säkerhet, samt att de får stöd från stadsledningskontorets säkerhetsavdelning vid behov. Vidare uppges att nämndens förtroendevalda återkommande informeras om förvaltningens rutiner och arbetssätt gällande personsäkerhet för förtroendevalda. Dessa finns nedtecknade, och informationen har delgetts nämnden vid ett sammanträde under året.

Revisionskontoret ser ett utvecklingsområde gällande att formalisera rutinerna och arbetssätten i en riktlinje, för att säkerställa att kunskapen finns tillgänglig vid behov. Förvaltningen uppger att hantering av hot, hat och våld tas upp med de förtroendevalda vid ny mandatperiod, samt att informationen återkommer en gång per år.

Vidare beskrivs att förvaltningen har rutiner för att dokumentera incidenter. Arbetet med förtroendevaldas personsäkerhet har dock inte följts upp. För att stärka arbetet bör överförmyndarnämnden följa upp nämndens arbete med förtroendevaldas personsäkerhet. Detta i syfte att förtroendevalda som löper risk att utsättas ska få både det förebyggande och det eventuella akuta stöd de är i behov av.

Nämnden rekommenderas att:

- Följa upp nämndens arbete med förtroendevaldas personsäkerhet i samband med att de utövar sitt kommunala uppdrag.

Samverkan mellan överförmyndarnämnden och arbetsmarknadsnämnden avseende ställföreträdaruppdrag

Sedan 2021 har arbetsmarknadsnämnden givits ansvar i kommunfullmäktiges budget för upphandling av ställföreträdare samt upprättande av stadens förvaltarenhet. Ansvaret anges även i nämndens reglemente. Syfte har varit att bistå överförmyndarnämnden att tillgodose behovet av ställföreträdare för de huvudmän som överförmyndarnämnden har haft svårt att rekrytera ideella ställföreträdare till. Överförmyndarnämnden har dock enligt reglemente fortsatt det övergripande ansvaret för de uppgifter som enligt lag eller annan författning ankommer på en kommuns överförmyndarnämnd. Detta omfattar bl.a. huvudansvar för rekrytering och tillsyn av ställföreträdare.

Revisionskontoret har översiktligt granskat hur samverkan sker mellan nämnderna gällande anställda ställföreträdare på arbetsmarknadsförvaltningens förvaltarenhet. Detta utifrån fullmäktiges uppdrag i budget 2024 där det framgår att överförmyndarnämnden fortsatt behöver samverka med arbetsmarknadsnämnden avseende utvecklingen av stadens förvaltarenhet.

Det finns en dokumenterad och gällande samarbetsöverenskommelse från november 2022 mellan överförmyndarförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen beträffande anställda ställföreträdare. Överenskommelsen har antagits av förvaltningscheferna och är ett dokument för att skapa förutsättningar för samverkan. I överenskommelsen framgår bl.a. att en kontinuerlig dialog behövs. Vidare framkommer att förvaltningarna ska utvärdera samarbetet och dess former samt följa upp överensstämmelsen mellan antal uppdrag hos förvaltarenheten med överförmyndarförvaltningens behov.

Enligt uppgift från båda förvaltningarna har överenskommelser som gjorts i den löpande samverkan inte alltid dokumenterats, exempelvis antal ärenden som förvaltarenheten förväntas hantera. Vidare har ingen utvärdering skett i enlighet med samarbetsöverenskommelsen. Förvaltningarna anger att behovet av professionella ställföreträdare är större än kapaciteten på förvaltarenheten, vilket medför att överförmyndarförvaltningen

behöver anlita andra professionella ställföreträdare. Detta för att undvika att en huvudman med stora behov står utan hjälp.

Granskningen visar att nämndernas roller och ansvar samt samverkan i allmänhet bör förtydligas. Revisionskontoret anser därför att respektive nämnd bör besluta vad ansvaret för fullmäktiges uppdrag gällande stadens förvaltarenhet omfattar samt hur samverkan mellan nämnderna och uppföljning av enhetens utveckling ska bedrivas. Detta för att tydliggöra hur och i vilken omfattning förvaltarenheten ska bidra till att staden säkerställer ställföreträdare för huvudmän med mer komplexa behov.

Behörighet och attest i ekonomisystemet

En granskning har genomförts av hanteringen av behörigheter och attesträtter i ekonomisystemet. Granskningens resultat föranleder inga rekommendationer.

Granskningen visar att det finns en aktuell och undertecknad attestförteckning. Det finns även, i enlighet med stadens rutiner, ett attestkort för förvaltningschefen samt namnteckningsprov för attestant i genomfört stickprov. Namnteckningsprovet saknar dock vidimering. Vidare noteras även att uppföljning av behörigheter har skett enligt stadens rutiner.

Löneprocessen

En granskning har genomförts av löneprocessen. I granskningen har utbetald lön, slumpmässig kontroll och semesteruttag valts ut som granskningsområden.

Granskningen visar på några iakttagelser avseende de rutiner och kontroller som granskats. Förvaltningen saknar tydlig dokumentation av genomförda slumpmässiga kontroller. Det saknas även tydlig spårbarhet avseende när kontroller har genomförts och vem som har genomfört kontroller. Övrig kontrollgranskning har i huvudsak gjorts utan anmärkning. Förvaltningen har en rutin för internkontroll av lön men av rutinen framgår inte i alla delar tydligt hur och när kontrollerna ska genomföras samt vem som ska genomföra kontrollerna. Uppföljningen av avvikelser från registeranalysen har gjorts utan särskilda iakttagelser.

Genomförd uppföljning av tidigare lämnad rekommendation kopplad till uppföljning av behörigheter i löneprocessen visar att rekommendationen inte är åtgärdad. Se Bilaga 2 ”Uppföljning av lämnade rekommendationer” för mer information.

Nämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att slumpmässiga kontroller av löner dokumenteras så att det finns en spårbarhet avseende när och av vem kontroller har genomförts.

Hantering och redovisning av resekostnader

En granskning har genomförts av hantering och redovisning av resekostnader. Granskningens resultat föranleder inga rekommendationer.

Nämnden har inte antagit några egna anvisningar för hantering och redovisning av resekostnader utan tillämpar stadens generella anvisningar. Kostnader för resor förekommer endast i begränsad omfattning och förvaltningen har bedömt att några ytterligare efterhandskontroller inte är nödvändiga. Genomförda stickprovskontroller visar att granskade transaktioner i allt väsentligt är korrekt hanterade i enlighet med stadens anvisningar. Förvaltningen uppmanas dock att införa efterhandskontroller av resekostnader eftersom detta är ett krav enligt stadens anvisningar.

Bilaga 2

Uppföljning av lämnade rekommendationer

Rapport	Rekommendation	Har åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Uppföljning
Årsrapport 2024	Utbetalning av arvoden till ställföreträdare Nämnden rekommenderas att: Säkerställa att granskning av redogörelser genomförs innan utbetalning av arvoden sker i enlighet med Föräldrabalk (1949:381) och förvaltningens rutin. Införa tvåhandsprincipen inför utbetalning av arvode för att minska risk för oegentligheter, förtroendeskadligt beteende samt handhavandefel. Dokumentera genomförda egenkontroller för ökad spårbarhet om vad som har kontrollerats samt resultat av kontrollerna.	Se kommentar	Följs upp kommande år
Årsrapport 2024	Hot, hat och våld mot förtroendevalda Nämnden rekommenderas att: Följa upp nämndens arbete med förtroendevaldas personsäkerhet i samband med att de utövar sitt kommunala uppdrag.	Se kommentar	Följs upp kommande år
Årsrapport 2023/2024	Löneprocessen Nämnden rekommenderas att: Införa en dokumenterad kontroll för uppföljning av behörigheter i systemet LISA självservice i enlighet med stadens anvisningar. (Rekommendation kvarstår) Säkerställa att slumpmässiga kontroller av löner dokumenteras så att det finns en spårbarhet avseende när och av vem kontroller har genomförts.	Nej	Inga kontroller för uppföljning av behörigheter har utförts av förvaltningen under 2024. Förvaltningen planerar att under 2025 följa upp behörigheterna årligen samt vid anslutning till att någon börjar eller avslutar en anställning på förvaltningen. Följs upp kommande år
Årsrapport 2022	Utbetalning till gode män Nämnden rekommenderas att: Införa en stickprovskontroll i syfte att säkerställa efterlevnaden till rutinen.	Ja	Revisionen har tagit del av överförmyndarnämndens schema för internkontroller 2024 där det bl.a. framgår att kontroll av utbetalning av arvoden sker genom stickprov månadsvis av fem stycken arvodesbeslut. Revisionen har också tagit del av dokumentation över genomförda kontroller under hösten 2024, där det framgår vem som genomfört kontrollen, vilka ärenden som kontrollerats samt en sammanfattning och analys av resultatet. Det framgår att stickprovskontrollerna numera omfattar samtliga delar av processen avseende utbetalning till gode män.

Rapport	Rekommendation	Har åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Uppföljning
Årsrapport 2020	<p>Handläggningstider vid anmälan och ansökan av ställföreträdare</p> <p>Nämnden rekommenderas att:</p> <p>Se över rutiner för handläggning för att korta handläggningstiderna samt följa upp tiderna för handläggning genom uttag ur systemet. Genom att följa upp delprocesserna kan handläggningstiderna effektiviseras.</p>	Ja	<p>Nämndens införande av ärendehanteringssystemet LEX, ger möjlighet att följa handläggningstiderna. Handläggningstider för anmälan och ansökan av ställföreträdare följs upp månadsvis av ledningsgruppen. Förvaltningen har genomfört en omorganisation som bl.a. innebär att utredningsenheten numera ansvarar för utredning av behov av ställföreträdare för alla ärendetyper. Dessutom ingår numera en rekryteringsfunktion i utredningsenheten. Detta har bidragit till en bättre samverkan mellan handläggare som rekryterar, utbildar och gör lämplighetsprövningar av nya ställföreträdare samt handläggare som utreder behov av god man. Denna samverkan har även medfört att handläggningstiderna har effektiviserats.</p>
Revisionsrapport nr 5/2019	<p>Implementering av dataskyddsförordningen</p> <p>Nämnden rekommenderas att:</p> <p>Utveckla styrning och uppföljning av arbetet med att efterleva dataskyddsförordningen. (Rekommendation kvarstår).</p> <p>Informationsklassa informationstillgångar. (Rekommendation kvarstår).</p> <p>Regelbundet och systematiskt inventera personuppgiftsbehandlingar. (Rekommendation kvarstår).</p>	Delvis	<p>Förvaltningen uppger att arbetet med att utveckla styrning och uppföljning pågår. Dock saknas rutiner för konsekvensbedömningar och förvaltningen har heller inte genomfört konsekvensbedömningar.</p> <p>Samtliga 40 personuppgiftsbehandlingar som finns i verksamheten har informationsklassats under 2023. Förvaltningen anger att den har sett över klassningarna av personuppgiftsbehandlingarna under 2024 och bedömt att tidigare genomförda klassningar fortfarande gäller. Dock har bedömningarna inte bekräftats på ett dokumenterat sätt i enlighet med stadens Handbok för informationsklassning.</p> <p>Registerförteckningen är inte komplett. Förvaltningen genomför inte regelbundet och systematiskt inventeringar av personuppgiftsbehandlingar.</p> <p>Det ingår numera i dataskyddsombudens uppdrag att årligen lämna en årsrapport där identifierade brister i efterlevnad av dataskyddsförordningen framgår. Revisionen tar del av dessa rapporter och kommer därför inte fortsätta att följa upp de rekommendationer som lämnats till nämnder och som ännu inte åtgärdats. Även bolagen har granskats avseende efterlevnad av dataskyddsförordningen, vilka visar på liknande brister som för nämnderna. Då dessa granskningar har genomförts senare kommer rekommendationer för bolagen att följas upp ytterligare ett år.</p>

Rapport	Rekommendation	Har åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Uppföljning
Årsrapport 2019	Rekrytering av god man och förvaltare Nämnden rekommenderas att: Vidta åtgärder för att förkorta rekryteringsprocessen avseende ställföreträdare.	Ja	Förvaltningen har genomfört ett flertal rekryteringskampanjer som medfört att nya ställföreträdare har rekryterats. Förvaltningen har även gjort en omorganisation i januari 2024 i syfte att renodla enheterna och föra samman processer som hör ihop. Bland annat hanteras förvalterskapsomprövning av samma enhet som även hanterar utredning och ansökan om förvalterskap. Vidare har förvaltningen infört ett nytt verksamhetssystem (Recruto) för att hantera, förenkla och effektivisera rekryteringsprocessen av ställföreträdare.

Bilaga 3 Bedömningskriterier

Nedan redovisas de kriterier som ligger till grund för gjorda bedömningar. Bedömningarna avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Analysen i rapporten är underlag till revisorernas slutliga bedömning av revisionsobjektens ansvarstagande. Revisorerna kan:

- tillstyrka att ansvarsfrihet beviljas
- rikta anmärkning
- avstyrka att ansvarsfrihet beviljas

Detta redovisas i revisionsobjektets revisionsberättelse.

Verksamhet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer, gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden:

- Har ett resultat som är förenligt med fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer.
- Har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Har bedrivit verksamheten enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Bedömning:

I allt väsentligt tillfredsställande

Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer behöver åtgärdas.

Delvis tillfredsställande

Bedömningskriterier bedöms delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer.

Inte tillfredsställande

Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt samt att lagar, förordningar och andra regler följs. Det lämnas en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden:

- Har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.
- Har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga/oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Följer systematiskt och fortlöpande upp ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Genomför årliga analyser som fångar upp väsentliga risker och hur de ska hanteras för att verksamhetens mål ska uppnås. Nämnden har i en internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker.
- Har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Följer upp den interna kontrollen systematiskt och fortlöpande.
- Har en rapportering som ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

Bedömning

Bedömningen ges utifrån en tregradig skala, i huvudsak tillräcklig, delvis tillräcklig eller inte tillräcklig.

I huvudsak tillräcklig

Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer behöver åtgärdas.

Delvis tillräcklig

Bedömningskriterierna bedöms delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer.

Inte tillräcklig

Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.

Räkenskaper

Att nämndens räkenskaper är upprättade enligt stadens anvisningar. Detta innebär att räkenskaperna bör vara upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt följa god redovisningssed.

Om stadens anvisningar strider mot lag eller god sed riktas kritiken mot kommunstyrelsen.

Bedömning

Bedömning görs av om nämndens räkenskaper är upprättade enligt stadens anvisningar.

Upprättade enligt anvisningar

Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer ska åtgärdas.

Ej upprättade enligt anvisningar

Väsentliga brister finns som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.